

RAKSTNIECĪBAS
UN MŪZIKAS
MUZEJS

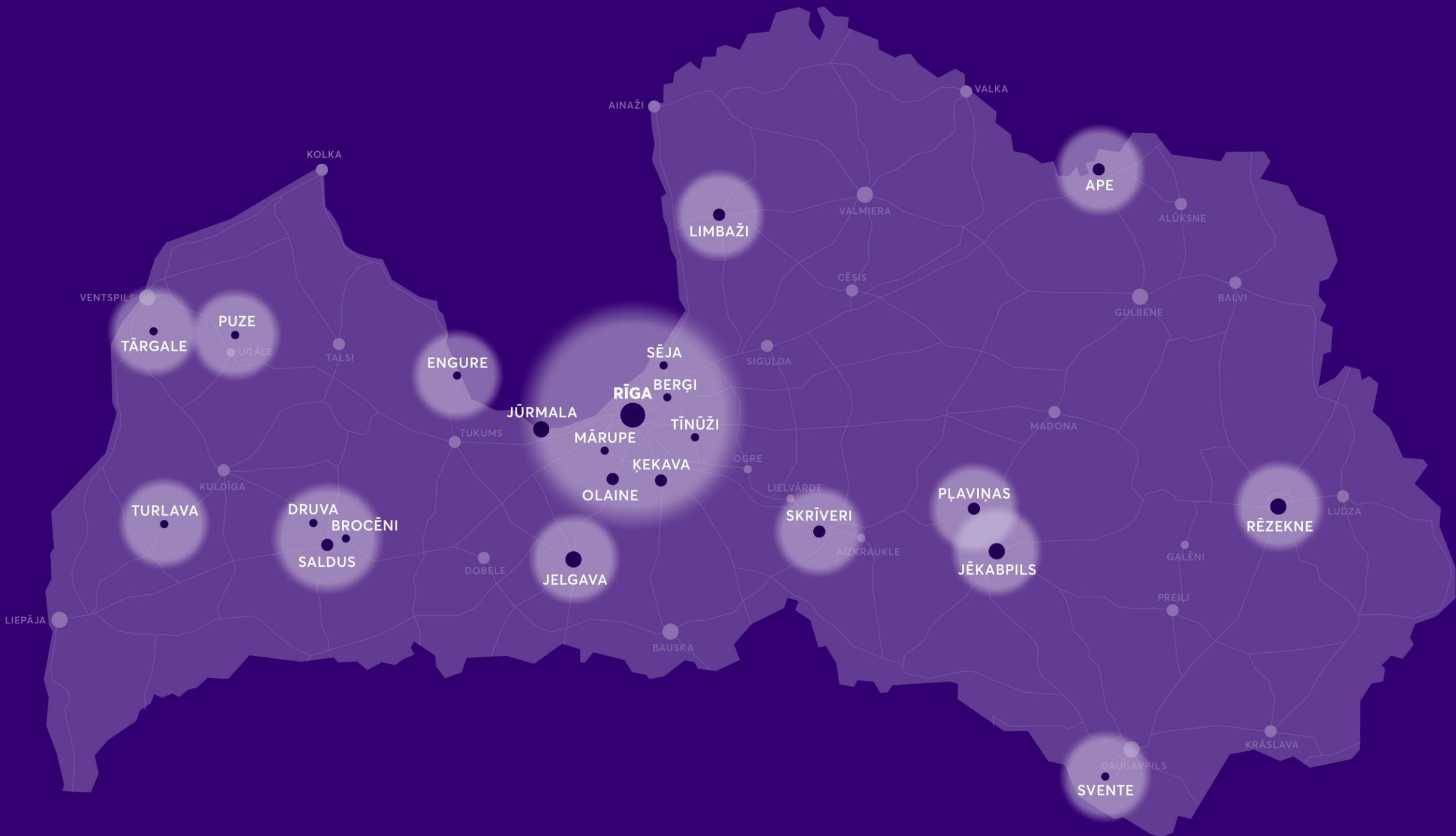

RADOŠAIS KONKURSS BĒRNIEM
UN JAUNIEŠIEM

MUZEJA *Pasakas*

KONKURSA DARBI

2024

Mūzikas brīnumi

Mazā Emīlija mīlēja spēlēt klavieres. Katru dienu viņa apsēdās pie savām vecajām klavierēm un ieģrīma dažādās melodijās. Viņas klavieres bija vairāk nekā parasts instruments, tās bija ceļvedis uz fantāziju un sapņu pasauli.

Kādu dienu, kad Emīlija spēlēja savu iemīloto melodiju, notika brīnums. Klavieres sāka spoži spīdēt un no tām izspurdza brīnumains putns ar zelta spalvām. Tā bija Mūzikas Dvēsele, kas ieradās, lai piedāvātu Emīlijai doties mūzikas piedzīvojumā.

Emīlija bija sajūsmā, viņa piekrita doties šajā ceļojumā, kas nesīs jaunas sajūtas par mūziku. Tā viņa un Mūzikas Dvēsele sāka savu ceļu pa mūzikas pasauli. Viņi iepazinās ar ūdens straumi, kas burbuļo melodijas, krītot no augstajiem kalniem. Viņi iepazinās ar Mēness pianisti, kura katru nakti spēlēja dziesmas zvaigžņu gaismā.

Visbeidzot viņi sasniedza Brīnumu pilsētu, kurā dzīvoja Vecais Muzikants. Pilsētu piemeklēja liela nelaime – to bija apņēmis Melnais Klusums, kas apslāpē visu mūziku. Lai kā Vecais Muzikants centās spēlēt, viņa melodija neskanēja.

Emīlija teica: “Mīļā Mūzikas Dvēselīt, kopā mēs varam uzvarēt Melno Klusumu! Lūdzu, palīdzi man!” Emīlija apsēdās pie klavierēm un sāka spēlēt brīnumainu melodiju, kas radās viņas sirdī. Melnais Klusums izšķīda šajās brīnumainajās skaņās.

Tā Emīlija un Mūzikas Dvēsele uzvarēja Melno Klusumu, un pilsētu atkal pārņēma mūzikas skaņas.

Zirdziņš un “L” burts

Tas bija tik ilgu laiku atpakaļ, ka šaha spēles noteikumi vēl nebija līdz galam izdomāti. Tolaik nebija izdomāts, kā Zirdziņš varētu kustēties uz šaha laukuma. Tā arī viņš bēdīgs un noguris skatījās, kā viņa pārējie draugi varonīgi cīnījās, aizstāvot Karali. Bandinieki maršēja uz priekšu, Laidnis lidoja kā šķēps, un Tornis grūda pretiniekus projām. “Kaut es varētu aulēkšot tā, kā īstie zirgi!” viņš skumīgi nomurmināja.

Te pēkšņi no alfabēta izslīd burtiņš “L”. Burts ierauga šaha spēli un tad pamana nomāktu, vientuļo Zirdziņu. Burtiņš pienāk pie viņa un saka: “Lūdzu piedod, ka iztraucēju jūsu spēli! Vai es varētu tev palīdzēt?” “Droši, šeit tāpat nav ko iztraucēt,” Zirdziņš bēdīgi atbildēja. “L” jautāja: “Kāpēc necīnies ar pārējiem?” Zirdziņš izskaidroja “L” visu par to, ka viņš ir figūra bez gājiena. “Es sapratu, un man ir ideja!” iedvesmas pilnais “L” teica un turpināja: “Tu varētu lēkt manā formā! Trīs laukumiņus uz priekšu un vienu pa labi vai pa kreisi. Tā tu lēksi kā zirgs!”

Kopš tās dienas Zirgs šahā lec “L” formā.

Un skanēs mūzika

Pēkšņi durvis atvērās un viesistabā ienesa vecu flīģeli. Mājā parādījās jauns iemītnieks.

Flīģelis bija apmulsis un bailīgi skatījās apkārt. Viņa jaunā mājvieta bija neliela. Pie sienas stāvēja Skapis, bet istabas stūrī – Krēsls. Mazs apaļš Galdiņš atradās pie loga. Tieši tur tika novietots arī mūsu jaunpienācējs.

Bargais Skapis ierunājās pirmais: “Atkal pie mums ienes grabažas! Vēl viena pasaulei nevajadzīga lieta!” Sarunā iejaucās nelaipnais Krēsls: “Kas tu tāds vispār esi?” Tad vecais Flīģelis sāka stāstīt savu dzīvesstāstu.

“Ļaujiet iepazīties! Mani sauc Flīģelis “Rīga”. Es esmu sitamais stīgu taustiņinstrumentu fabrikā. Es piederu senatnei.

Kādreiz biju noderīgs un mūzikai nepieciešams priekšmets. Daudzi komponisti pavadīja laiku, spēlējot mani. Jo vieglāk viņi piespieda manus taustiņus, jo klusāka bija mana skaņa. Bet, ja piespieda enerģiskāk, tad es skanēju skaļāk.

Pēdējos gados es kalpoju teātrī. Ar mani muzicēja pats Raimonds Pauls. Viņš sacerēja daudz skaistu melodiju. Jā, tieši ar manu palīdzību! Varbūt tagad es esmu vecs, bet noteikti neesmu grabaža!”

“Tev ir laba fantāzija!” smējās Skapis. “Sapņot nevienam nav aizliegts!” pievienojās Krēsls. Bet Galdiņš klusi skatījās uz Flīģeli un domāja par to, ka viņiem visiem vajadzētu lepoties ar šādu radošu kaimiņu.

Saulainā rītā viesistabā ienāca glīta jaunkundze. Viņa apsēdās pie klavierēm un sāka spēlēt. Tā bija visskaistākā mūzika, ko istabas iemītnieki jebkad bija dzirdējuši. Melodija skanēja reizēm viegli, reizēm ātri un līgani. Tā glāstīja klausītāju ausis. Visi klausījās, aizturot elpu. Šo melodiju bija sacerējis viņas vectēvs – izcilais latviešu komponists Raimonds Pauls.

Dzintara mājupceļš

Reiz sensenos laikos jūras piekrastē saujojās mazs un silts priežu sveķu kunkulītis. Kā smaržīgs medus pikucītis Sveķītis mirdzēja saulītē un priecājās par skaisto un mierīgo dienu.

Bet uznāca vētra, un liels vilnis viņu aprija. Mazais sveķu kunkulītis ilgi cīnījās ar spēcīgo jūru, bet nespēkā padevās un aizmiga jūras dzelmē. Tumšajā bezdibēnī palika arvien aukstāk.

Sveķītis kļuva pavisam vientuļš un aiz skumjām nocietinājās.

Kādu dienu tumšajā dzelmē pēkšņi iemaldījās sudrabains lasis. Viņš tumsā pamanīja kaut ko mirdzošu. Lasis piepeldēja pie Sveķīša un jautāja: “Par ko tu skumsti, saules akmentiņ?”

“Ļoti vēlos nokļūt mājās,” Sveķītis paskaidroja, “tur mirdz zelta saulīte un viss smaržo pēc priedēm.” Lasim palika Sveķīša žēl, tāpēc viņš nolēma sīkulītim palīdzēt. Viņš paķēra akmentiņu zobos un ātri aizpeldēja līdz Baltijas jūras piekrastei.

Sveķītis jutās ļoti laimīgs, ka ir nokļuvis mājās. Viņš izpeldēja jūras krastā, bet pamanīja, cik ļoti pasaule ir izmainījusies. Jūrā peldēja krāsainas laivas, bet krastmalā pastaigājās cilvēki. Sveķītis ļoti nobijās un ieritinājās zem jūras akmentiņiem, jo nezināja, kādi ir cilvēki. Mazais medus kamoliņš tupēja paslēpies akmens kaudzītē un sāka viņus vērot. Pēkšņi Sveķītis sajutās ļoti labi. Tik ļoti, ļoti silti. Viņš pabāza degungalu starp akmentiņiem un spoži iemirdzējās vakara saulītē. Viņš ieraudzīja gaišu cilvēku, kas sarunājas ar kurmi. “Cik labs, ziedošs cilvēks!” Sveķītis nodomāja. “Cik skaists dzintars!” teica gaišais cilvēks un pasmaidīja.

“Dzintars?” izbrīnīti jautāja Sveķītis. “Es?” Ziedošais cilvēks apstiprinoši pamāja ar galvu un uzaicināja dzintaru pie sevis. Nu Sveķītis, spožais dzintariņš, nekad vairs nejutās vientuļš un mājīgi iekārtojās koka šķīvītī starp sev līdzīgiem.

Sharoliz

Mani sauc Sharoliz, es esmu rakstāmmašīna. Slavena rakstāmmašīna. Sākās ar to, ka es jau piedzimu slavenā pilsētā Berlīnē. Mani rūpīgi salika pa detaļām labākie Berlīnes mehāniķi. Tad mani ielika koka kastē, un es devos ceļojumā gan ar vilcienu, gan kuģi. Tad mani tikpat uzmanīgi izņēma no kastes un novietoja veikala skatlogā. Jau skatlogā es sapratu, cik slavena es esmu. Visi bērneli, kas gāja garām, uz mani skatījās ar lielā acīm. Ar katru dienu es kļuva populārāka un populārāka, līdz veikalā ienāca kāds briļļains vīrietis un aiznesa mani līdz. Tas bija slavenais dzejnieks Skābulis! Ak, kādu dzeju viņš sita ar vienu pirkstu uz maniem taustiņiem:

„Es i vecs,
Saule lec,
Drauga plecs,
Peļķe pļec...”

Pēc pusgada Skābulis mani nodeva ne mazāk slavenam rakstniekam Jāzepam. Tas jau varēja drukāt ar diviem pirkstiem. Jāzeps ļoti rūpīgi piegāja savam darbam. Viņš no rīta piesēdās pie manis un līdz pusdienām izsita veselus divus teikumus - „Saule uzleca rietumos. Varonis atnāca(nosvītrots) atjāja balta zirga.” Tad pielēca kājās un skraidīja pa savu istabu, saķēris galvu un daudz domāja. Pēc pusdienām viņš parasti turpināja un līdz vakaram pabeidza vel divus teikumus - „Varonis bija muskuļains, blonds (nosvītrots) melnmatains (nosvītrots), plikpaurains. Viņa rokas bija zobens.” Parasti pēc šiem diviem teikumiem viņš aizmiga uz manis un saldi nogulējās līdz rītam.

Pēc laiciņa Jāzeps nodeva mani Atim, kas bija žurnālists. Atis jau rakstīja kā profesionālis. Divi pirksti cēlās un krita, un reizēm es uzrakstīju jau piecus vai sešus teikumus - „Šodien Centrāltirgus gaļas paviljonā M. B. nozaga Z. B. vistas kāju. Nelietis aizturēts.”

Es ļoti lepojos ar sevi, jo nu biju ziņu līdzautore.

Pie Ata es nodzīvoju vairākus gadus. Tad viņš mani nodeva Aismai. Aisma rakstīja lugas! Pareizāk rakstīja kalpone Minna, jo Aisma pēc pirmajiem trim teikumiem nolauza četrus savus garos nagus. Ak, kas tās bija par lugām! Reizēm viņas abas ar Minnu raudāja, un tad es arī raudāju līdz. Reizēm viņas dusmojas un kliec vienu uz otru. Jo Aisma gribēja lai galvenā varone pazūd, savukārt Minna gribēja laimīgas beigas un kāzas. Kad luga bija pabeigta, Minna mani ienesa sava būcenī un rakstīja savu lugu. Bet tā bija tik salda, ka man palika nelabi un es izvēmu lentu. Par to Minna bija ļoti neapmierināta un aiznesa mani uz pagrabu. Kur es, ak nelaimīgā, tiku aizmirsta.

Un tad kādu dienu es atkal ieraudzīju sauli. Mani stipri pulēja un berzēja. Kad es atveru acis, es atkal biju tajā pašā veikalā, kur pirmajā reizē. Tikai iela bija stipri mainījusies. Cilvēki bija savādāki, un viss notika ātri. Veikalā ienāca kāds jauns cilvēks ar savu draudzeni. Piegāja man klāt un skali paziņoja – kāda vintāža! Es uz viņas rakstīšu dzeju! Pērku! Un dungodams sev zem deguna:

„Es i vecs,
Saule lec ...”

Pasita mani paduse un izgāja uz ielas.

Laika kapsulas noslēpums

Viendien sapņainajā un vēsturiskajā Rīgā, Mārstaļu ielā 6, notika īpašs, ļoti grandiozs notikums. Rakstniecības un mūzikas muzejā valdīja satraukums un savīļņojums, jo laika kapsula bija gatava tikt iemūrēta. Visi klātesošie gaidīja ar lielu aizrautību un nepacietību, lai uzzinātu, kas galu galā tajā slēpjas.

Kapsulas domas tajā brīdī ātri un haotiski virpuļoja. Tās bija dažādas domas, tostarp arī bailes... Kas būs tālāk, kad viņu izvilks? Vienā brīdī visas domas galvā apklusā, un nez no kurienes uzradās balss, kas mierināja: "Neuztraucies, paies daudz laika un tevi izvilks! Protams, Tavā prātā virsīs daudz pozitīvu, arī negatīvu domu, bet Tev jāsaprot, ka vēlāk viss būs kārtībā." "Kas Tu esi?" mulsumā jautāja kapsula, atpakaļ saņemot tikai baisu klusumu.

Tā tas arī notika. Kapsulai, mierīgi noguļot 13 gadus, galvā šaudījās dažnedažādākās domas, bet, kad to beidzot izvilka, tā saprata, ka viss, ko noslēpumainā balss pareģoja, ir piepildījies.

"Es teicu, ka viss būs kārtībā!"

"Kā dzirdi manas domas, un varbūt tagad beidzot es varu uzzināt, kas Tu esi?"

"Es? Es esmu laiks," balss noteica un pēkšņi izzuda.

Šādā veidā laika kapsula Mārstaļu ielā 6 turpina glabāt savus noslēpumus, gaidot pie sevis nākamās paaudzes, lai tos atklātu un drosmīgi turpinātu Latvijas kultūras ceļu.

Kā saka, laiks ārstē...

Dzejnieka brīnumkatls

Sensenos laikos kādā latvju ciemā dzīvoja dzejnieks, taču šo ciemu piemeklēja postaža, un dzejnieks bija spiests doties bēgļu gaitās. Viņš mēroja simtiem jūdžu, trejdeviņu kalnu, līdz nonāca kādā tālā ķēniņzemē. Ar dzeju turviet iztikai nevarēja nepelnīt, tādēļ viņš nolēma kļūt par pavāru vietējā ciema krogā. To apmeklēja vien retais, taču par darbu viņš nesūkstījās.

Kādu dienu dzejnieks vietējā ciema plača krāmu tirgū atrada nolietotu, noskrandušu un nespodru zupas katlu. Dzejnieks no kabatas izvilka savas pēdējās zelta monētas, ar kurām bija paredzējis samaksāt naktsmāju īri, un nopirka katlu. Ar lieliem spēkiem aizstiepa to uz krogu un sāka brūvēt kāpostu zupu. Dzejnieks jutās apburts, jo katls darbojās pats no sevis un parūpējās, lai zupa taptu garda. Kroga apmeklētāji streba zupu pilnām mutēm un cildināja to. Drīz vien krogu sāka apmeklēt viesi no visiem pasaules stūriem, lai tikai nogaršotu šo izslavēto zupu. Katlu lielais viesu skaits nebaidīja, un viss ritēja raiti, zupas pietika visiem. Laikam ejot, cilvēki sāka taujāt, kas tad ir šīs gardās zupas noslēpums, taču dzejnieks to neatklāja un tik vien nosmaidīja.

Tad krogā ieradās ķēniņš un prasīja nogaršot šo izslavēto zupu. Dzejnieks ķēniņam ielēja zupu izgrebtā koka bļodā. Ķēniņš paņēma karoti un to nogaršoja. Viņa acis iekvēlojās laimē, un zupu izmalkoja vienā rāvienā. Ķēniņš nekavējoties pieprasīja zupas izsmalcinātās garšas noslēpumu. Dzejnieks papurināja galvu un neatbildēja. Ķēniņš sagrāba dzejnieku aiz apkakles un pieprasīja atbildi. Dzejnieks sabijies sarāvās un, asaras gauzdams, atklāja, ka noslēpums ir meklējams zupas katlā. Ķēniņš iedrās virtuvē un saviem kalpiem lika iedegt uguni un pārbaudīt, vai katls tiešām dara brīnumlietas, taču katls sāka pukstēt un šņākt. Ķēniņš palika pikts, domādams, ka dzejnieks viņu izāzējis. Dzejnieks krita izmisumā un sāka skaidrot, ka parasti tā nenotiekot, līdz ķēniņš piekāpās. Taču ķēniņš nesvieda plinti krūmos un savāca visas ķēniņzemes izslavētākos amatniekus, burvjus un pat raganas, lai arī viņam izgatavotu šādu maģisku zupas katlu.

Taču, lai cik liela būtu viņa vara un kāre, pat pēc vairākām nedēļām smaga darba un nolietiem sviedriem amatniekiem neizdevās atdarināt dzejnieka brīnumkatlu, taču ķēniņš atklāja, ka patiesais brīnumu avots slēpās dzejnieka mīlestībā, kas piepildīja un sasildīja šo prasto krogu un zupas pilnās bļodas.

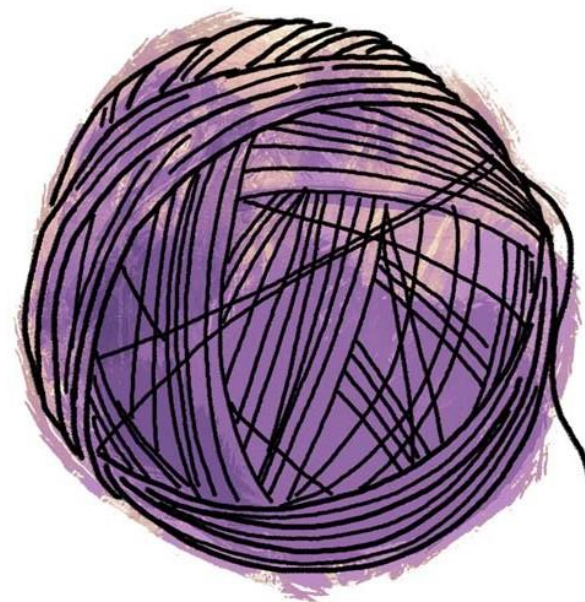
Kamols

Vienā vēla vakarā Rakstniecības muzeja apsargs bija piekūsis. Visapkārt bija kluss un tumšs. Apsargs jau pēc 30 minūtēm aizmiga un nebija neviena, kas skatītos kamerās. Šajā laikā divi gudri kaķi ielauzās pa logu muzejā, un viņiem bija sava misija. Kaķiem bija melni tērpi un melnas brilles, kas nosedza lielu daļu viņu sejas.

Kad kaķi tika iekšā muzejā, tur bija daudz dārgumu visapkārt, bet tos viņi nemeklēja. Kaķi šeit bija violetā kamola dēļ. Kamols atradās atsevišķā istabā, kur kaķiem bija jātiek cauri lāzeru stariem un kamerām. Viens no kaķiem, kuru sauc Gregs, ikdienā nodarbojās ar datoriem, un viņš mācēja izslēgt lāzerus. Ja kaķi būtu pieskārušies lāzeriem, durvis būtu aizcirtušās ciet un viņus iespundētu.

Viens no kaķiem aizzagās uz apsargu istabu un paņēma atslēgas no seifa. Apsargs skaļi krāca, un kaķi pasmējās. Apsargs to sadzirdēja, pamodās un izsauca policiju, bet kaķi jau bija paspējuši aizbēgt. Tā jau nebija pirmā reize, kad kaķi kaut ko zog, un policija zināja, kur tos meklēt. Likās, ka kaķi nebija no Latvijas, tāpēc policija devās uz lidostu, lai tos sagaidītu tur. Policija tiešām ieraudzīja abus kaķus lidostā, kur tie bija un runāja par notikušo.

Abus kaķus noķēra un arestēja, bet kamolu policija tā arī neatrada. Viņi kaķus palaida, bet vienam policistam tomēr kaut kā likās dīvaini, diezin kāpēc vienam kaķim mugurā bija violets džemperis?

Zilais Ķīnas saulesargs

Kādreiz Ķīnā dzīvoja divas māsas. Pirmā māsa, Zhija, bija ļoti centīga un strādīga, lai atmaksātos par to, ka nebija īpaši talantīga. Otrā māsa, Čjajī, bija talantīga, bet slinka, jo viņai nekad nevajadzēja pacensties.

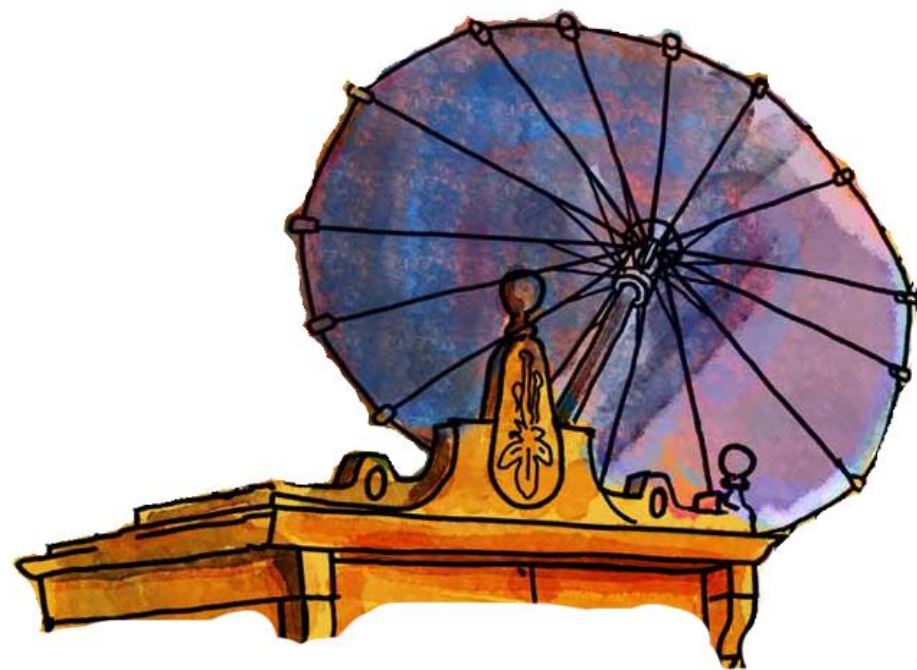
Vienu dienu māsām pienāca vēstule no paša Ķīnas imperatora. Tajā bija rakstīts: “Sveicu visas šīs valsts dižciltīgās jaunietes! Ar prieku pasludinu, ka drīz precēšos ar savu mūža mīlestību, un vēlos kāzās dāvināt savai mīļotai saulesargu viņas debeszilo acu krāsā. Lai to pabeigtu, jums būs nedēļa. Meitene, kuras saulesargu izvēlēšos, iegūs iespēju strādāt jaunās imperatores pilī. Lai veicas!”

To izlasot, Čjajī un Zhija bija sajūsmā. Vislabākais darbs valstī tikai saulesarga attālumā! Zhija mundri uzreiz ķērās klāt pie saulesarga, kamēr Čjajī solījās to sākt vēlāk, kad viņai būs spēks.

Pēc septiņām dienām, bija pienācis laiks imperatoram ierasties. Zhija lepojās ar savu darinājumu. Tas bija tik zils, ka, pie debesīm to pieliekot, tos nevarētu atšķirt, un uz sāniem tam bija saulrieta oranža tilta ainava. Čjajī vēl nebija sākusi strādāt un līdz šim bija dienām ilgi snaudusi uz dīvāna.

Pēc brīža imperators bija klāt, un Čjajī skriešus steidzās uz darbnīcu, lai ātri censtos izveidot, ko varēja. Pa to laiku Zhija imperatoram atrādīja savu saulesargu. Pēc kārtīgas apskates imperators laimīgs Zhiju iecēla par uzvarētāju. Zhija līksmoja: “Paldies, imperatora kungs! Paldies!” Pēc jau neilga laika, Zhija atstāja zīmīti mātai un devās ceļā uz savu jauno darbavietu.

Kad Čjajī iznāca no darbnīcas, māja bija tukša. Vienīgā lieta, kas palika Zhijas vietā, bija tā zīmīte: “Mīļā māsa! Es uzvarēju! Nākšu Tevi drīz apciemot.” Čjajī to saburzīja un dūsmās aizmeta prom. Viņa nokrita uz ceļiem un cauri asarām kļiedza: “Tas nav godīgi! Man nebija laika!”. Tā viņa turpināja izniekot savu dzīvi slinkojot, bet Zhija nodzīvoja pilī garu un laimīgu mūžu.

Vecais krēsls

Reiz tumšā, pamestā mežā dzīvoja kungs, kuru sauca par Tuklīti. Viņš bija cītīgs strādnieks un lielāko dienas daļu pavadīja pie sava iecienītā darbagalda, veidojot pildspalvas karalim. Tuklītis bija vientuļš vīrs bez sievas un bērniem, tādēļ viņš bieži sarunājās ar saviem darbarīkiem, dzīvniekiem un mēbelēm.

Vienu dienu krēsls, uz kura Tuklītis sēdēja lielāko dienas daļu, izdvesa klusu, gluži vai raudošu skaņu. Kungs no sākuma apmuls, bet pēc īsa brīža skaļi iebļāvās: “Vai kāds šeit ir? Atsaucies!” Krēsls, uz kura kungs sēdēja, pēc vīra pavēles atsaucās un ar sāpēm teica: “Es ļoti atvainojos, mans godājamais kungs, bet es vairs nevaru.” Tuklītis nobijies, bet ziņkāres pilns jautāja krēslam: “Ko tieši tu nevari?” “Es atvainojos, bet es vairs nevaru ļaut Jums sēdēt uz manis. Es kalpoju jau divdesmit gadus un nu ir pienākusi diena, kad mani ir jāsalabo un jāatsvaidzina, citādāk es drīz sabrukšu,” teica krēsls ar lielu kauna sajūtu. Kungs sagrāba savu galvu, pakratīja to un gāja gulēt, nodomājis, ka saruna ar krēslu bija halucinācija pēc garas un grūtas darba dienas.

Nākamajā dienā vīrs iesāka dienu kā parasti, proti, paēdot, izstaipoties un ieejot dušā. Tad pienāca laiks sēsties pie galda un turpināt taisīt pildspalvas. Kungs sēdās uz krēsla un attapās uz zemes. Sākumā kungs nesaprata, kas noticis, bet tad paskatījās uz krēslu un pamanīja, ka tam nolūzusi kāja, un tajā pašā brīdī ierunājās krēsls: “Ak, mans augsti cienījamais kungs, lūdzu salabojiet mani!” Tuklītis ignorēja krēslu runājam, it kā tās tiešām būtu halucinācijas, un devās uz tirgu meklēt jaunu krēslu darbistabai.

Kungs stundām ilgi staigāja apkārt, bet nespēja atrast perfekto krēslu. Cits bija neērts, cits par mazu, bet cits neglīts. Ejot ārā no tirgus, kungs sastapa smalku pārdevēju ar lieliem un glītiem krēsliem. “Nāciet, izmēģiniet jaunāko darba krēslu, kas apstrādāts ar linu un mīksti spilventiņiem, kas ļaus Jums atslābt pat sarežģītākajā darba dienā,” teica pārdevējs. Kungs paļāvās uz tirgotāja teikto un izmēģināja šo apburošo krēslu, iesēžoties kungs tiešām jutās apburts. Krēsls

kungam deva enerģiju, prieku un vēlmi strādāt. Tuklītis iestūma jauno krēslu darbistabā pie galda, apsēdās tajā un uzreiz sāka strādāt. Vecais, salūzušais krēsls pamodās un teica kungam: “Nesēdieties tajā! Tas Jūs nolādēs un Jūs nekad nebeigsiet strādāt.” Kungs pasmējās un atbildēja: “Es nezinu, vai šī saruna ir manā prātā, bet nerunā. Tu vairs neesi derīgs.” Kungs aiznesa veco krēslu uz šķūnīti un turpināja taisīt pildspalvas.

Nekad Tuklīša mūžā viņš nebija izstrādājis tik lielus pildspalvu kalnus. Nu jau pēc garas, strādīgas nedēļas Tuklītis saprata, ka vispār nav gulējis un devās apgulties, taču to nelaida vaļā krēsls. Kungam nebija spēka cīnīties pretī, tādēļ viņš sēdās un turpināja strādāt. Mājā ielavījās vecais krēsls, kas devās glābt kungu. Vecais apgāza jauno, apburošo krēslu, un Tuklītis atjēdzās, ka šis krēsls ir noburts jeb tas ir ļauns.

Kungs izmeta apburošo krēslu, salaboja veco un mierīgi devās gulēt. Nākamajā dienā kungs pamodās ar strauju lēcieni, it kā pamodies no murga, iesāka savu dienu ar parasto rutīnu un devās strādāt. Vecais krēsls ar prieku teica: “Paldies, kungs!” Tuklītis pasmaidīja un turpināja strādāt.

Pērtiķītis, kurš atguva dienasgaismu

Mazā Lūsija, nobijusies un ievīstījusies vecmāmiņas tamborētajā sedziņā, gulēja kādas likvidētas skolas gaitenī uz grīdas. Gaišā krāsa no telpu sienām draudēja nolobīties, un šeit nepatīkami oda pēc pelējuma, kas norādīja uz aizmirstības un vientulības pilniem gadiem. Šī ēka tika pamesta tāpat kā Lūsija, kad piedzima īpašāka par citiem bērniem, apveltīta ar teicamu ožu un dzirdi, taču meitenes smaragdzaļās acis nekad nav spējušas ieraudzīt īstu dienasgaismu. Kopš brīža, kad māte Lūsiju šeit atstāja, bija aizritējis teju gads, tomēr tas nemazināja bailes. Vien ar piesardzīgiem pieskārieniem viņa spēja iepazīt katru skolas stūri, izjust katras telpas raupjās sienas un iztēloties apkārtējo vidi. Tagad Lūsija aizvēra acis un iegrīma dziļā miegā. Pēkšņi visu gaiteni piepildīja tūkstošiem smieklu, arī meitenes lūpas savilkās platā smaidā. Viņa vairs nebija viena. Lūsija satrūkās no skaļa trokšņa, kas atbalsojās ēkas galā. Iestājās pilnīgs klusums, un meitenes acis pildījās asarām. Viņa visu saprata. Te neviena nav. Tas bija tikai skaists sapnis, kurš nemūžam nepārtaps realitātē.

Tad tas notika atkal. Lūsija izdzirdēja savādu troksni, kas līdzinājās stiklu plīšanai, tāpēc bailes pieņēmas spēkā. Viņa jau grasījās bēgt, bet kāda silta un mīksta plauksta uz pleca meiteni apturēja. Nē, tā pavisam noteikti nebija cilvēka plauksta. Pēkšņais viesis cieši apvija rokas Lūsijas augumam, dāvājot apskāvienu. Meitene, cieši pieglaudusies, sadzirdēja vienmērīgos sirdspukstus un saoda viņa patīkamo smaržu, kas ļāva bailēm izplēnēt kā nebijušām. Nu blakus bija kāda mīlestības pilna lelle - pērtiķītis, kurš, sadzirdot šņukstus, nolēma palīdzēt. Meitene uzmanīgi pieskārs viņa sejai un noglāstīja to. Saraustītā balsī Lūsija izstāstīja, ka aklums laupījis spēju ieraudzīt krāsas. Pērtiķītis nebija drošs, vai tas palīdzēs, bet no krūšu kabatas izvilka trauslās Rūdolfa Blaumaņa brillas. Uzlikdams tās Lūsijai, ieraudzīja, kā meitenes skaistās acis pievēršas viņam, rūpīgi pētīdamas katru aprisi. Beidzot viņa spēja saskatīt pērtiķa pūkaino, brūno ķermeni, skaisto seju un tumši brūnās acu zīlītes. Meitene veltīja glābējam pateicības pilnu apskāvienu.

Nākamajā rītā Lūsiju pamodināja rosīga darbošanās mūzikas klasē, un viņa lēniem soļiem devās skaņas virzienā. Atvērusi durvis, meitene redzēja, ka pērtiķis kopā ar Burova lellēm veido pasakainu iestudējumu. Kad tas bija pabeigts, Lūsija apsēdās pirmās rindas krēslā un izbaudīja. Pērtiķim paceļot dirigenta zizli, iešķindējās neparastie zvaniņi, ieskanējās flīģelis, un iedziedājās leļļu koris. Viņa acumirkli atminējās vecmāmiņas stāstīto par izcilās operdziedātājas, skatuves mākslinieces un pedagoģes Mildas Brehmanes-Štengeles pērtiķīti, kurš pēc īpašnieces nāves nodibināja ansambli, lai noskumšo bērnu dienas kļūtu gaišākas. Pirmās dziesmas izskaņā meitene sajuta, ka asaras uz vaigiem izveidojušas divas slapjas straumītes. Lūsija neizsakāmi ilgojās pēc vecmāmiņas gardajām biezpiena pankūkām svētdienu rītos, stāstiem pirms gulētiešanas un sirdssiltajiem apskāvieniem. Viņa atdotu visu, lai tagad varētu ieritināties tik pazīstamajā azotē, taču tas nebija iespējams. Lūsijas mīļā omīte pirms diviem gadiem devās aizsaulē, tāpēc meitenei nebija, kur iet. Visi bija viņu pametuši. Ar laiku vecā skolas ēka kļuva par Lūsijas vienīgajām mājām, tomēr tagad tajā atgriezās dzīvība, jo pērtiķītis ne tikai sarūpēja pārsteigumu, bet arī palīdzēja atgūt svarīgāko – spēju ieraudzīt plašo pasauli. Lūsija bija pārliecināta, ka viņš kļūs par vienīgo, patieso draugu, kurš mūžam būs blakus.

Maģiskais muzejs

Senos laikos netālu no ciemata bija pamests muzejs, kurā dzīvoja uzraugs Oskars, viņš šeit iepriekš bija strādājis. Katra diena bija vienāda, jo Oskaram vairs nebija darba, viņš no rīta piecēlās, paēda, aizgāja uz dārzu, sakopa to un ienesa ēdienu nākamajai dienai, atkal paēda un tad aizgāja gulēt. Pēkšņi kādā naktī caur jumtu izšāvās zibens šautra. Nākamajā rītā vīrs aplūkoja caurumu griestos. Oskaram nebija naudas, lai salabotu jumtu, tādēļ devās meklēt sev jaunu mājokli.

Zibens bija maģisks, jo tajā naktī eksponāti atdzīvojās. Tie bija visdažādākie - spalvu vēdekļi, tintnīca un spalvturis ar spalvu, svečturis, lukturis, smalks porcelāns, katls, pulkstenis un zila tējkanna. Priekšmeti bija apjukuši, bet tad drosmīgākais no visiem - svečturis sāka runāt. "Labdien!" sacīja svečturis. Bet pārējie atbildēja: "Labdien!" Svečturis turpināja: "Saimnieks ir pametis šo mājokli un ir pienācis laiks saimniekot mums. Mums jāsadala pienākumi, lai kopā izdotos muzeju uzturēt kārtībā." Zilā tējkanna ierunājās: "Es varu parūpēties par slāpju remdēšanu ar tēju vai kafiju, kā arī sagādāt siltu ūdeni, ja nepieciešams." Tad ierunājās arī smalkais porcelāns: "Es palīdzēšu tējkannai pasniegt dzērienus." Svečturis piekrītoši pamāja. Spalvu vēdekļi sacīja: "Es uzkopšu māju, ar spalvām notīrīšu ikvienu puteklīti." "Diemžēl vairāk kā pateikt, cik pulkstenis, es neprotu," sacīja pulkstenis. Svečturis izdomāja piemērotu darbu pulkstenim. Kopā ar tintnīcu un spalvu, pulkstenis varētu plānot dienas, lai nekad nekā nepietrūktu un viss tiktu padarīts laikus. Kad svečtura ideja tika pavēstīta pārējiem, visi piekrita. Lukturis ierosināja, ka varot gādāt par gaismu un siltumu, visi piekrita. Vecais katls ierosināja gatavot ēst. Pašam nemanot svečturis bija ieņēmis jau savu lomu - vadītājs. Kad pienākumi bija sadalīti, visi sāka saimniekot muzejā.

Kādu dienu muzejā ieradās cilvēks. Tas bija noklīdis mednieks, kurš izlēma apmesties maģiskajā muzejā. Naktī priekšmeti nolēma, ka mednieks jāizbaida prom, lai paši var saimniekot un viņš neuzzinātu par maģiskajiem priekšmetiem.

No rīta, kad mednieks pamodās, lukturis radīja saraustītu gaismu, bet tējkanna sāka svilpt. Kad mednieks iegāja virtuvē, lai aplūkotu, kas notiek, spalvu vēdekļi radīja putekļu mākonī. Mednieks nodomāja, ka šis muzejs ir apsēsts ar spokiem un pameta to.

Priekšmeti bija apmierināti ar savu veikumu un atkal savā nodabā saimniekoja, līdz kādu dienu muzejā ieradās kāda bārenīte. Priekšmeti bija nolēmuši arī viņu aizbaidīt prom, bet viņa nebaidījās. Meitenītei likās, ka muzejs ir interesants, jo izlasīja, ka gan spalvu vēdekļi, gan pulkstenis reiz piederējis Aspazijai un zilā tējkanna Rainim, svečturis Mārim Čaklajam un pārējie eksponāti citiem slaveniem cilvēkiem. Kādā naktī priekšmeti satikās, lai pārrunātu, kā aizbaidīt meiteni prom no muzeja, bet meitene tos pamanīja runājam un bija sajūsmā, dzirdot, ka priekšmeti runā. "Sveiki, esmu Emīlija!" sajūsmināti iesaucās meitene, tā pārsteidzot priekšmetus. Visi priekšmeti pagriezās pret Emīliju un satraukti atbildēja: "Sveika!". "Es jums pāri nedarīšu, vēlējos iepazīties," jaukā balstiņā sacīja Emīlija. Vēlāk priekšmeti saprata, ka meitene nav tāda kā bijušie muzeja iemītnieki, viņa ir daudz jaukāka. Priekšmeti lēnām pierada pie Emīlijas un sāka saimniekot kopā, palīdzēja meitenītei ikdienā un sarunājās, jo visi bija kļuvuši par draugiem. Emīlijai izdevās salabot jumtu, un viņa izlēma dzīvot šajā mājā un atjaunot muzeju, jo kā gan var pamest tik apburošu vietu novārtā?

Varbūt Emīlija kādreiz kļūs par muzeja darbinieci vai pat direktori?

Dzijas kamoliņa neveiksme

Kādreiz mājiņā dzīvoja dzijas kamols dzijas kamolu groziņā. Kamolu groziņš piederēja maza auguma pensionārei, kura brīvajā laikā tamborēja. Groziņš atradās pensionāres guļamistabā uz grima galda, kas bija novietots pie loga, saulainākajā mājas pusē. Dzijas kamoliņš, redzot, kā mazā auguma sieviete ik dienu pārvietojas pa māju, izlēma, ka tas arī vēlas redzēt mājiņas visus nomaļākos stūrus. Ar tikai jaunatrasto zinātkārumu prātā, dzijas kamoliņš tajā brīdī, kad mazā pensionāre bija pagriezusi muguru, izripoja no groziņa un lejā no grima galda.

Pirmā istaba, ko kamoliņš vēlējās apskatīt, bija dzīvojamā istaba, tā viņam likās grezni liela. No griestiem karājās dažādi kaltētu ziedu un zaru saišķīši, kas smaržoja pēc tējām, ar kurām pensionāre bieži vien sevi palutināja brīžos, kad tamborēja kaut ko savām meitām vai viņu bērniem. Saišķi smaržoja pēc saulainām dienām, kad viņa pavadīja laiku savā guļamistabā, ieslēgusi radio un nodarbinot savas artrīta skartās rokas ar dziju un tamboradatu.

Skatoties apkārt no savas vietas uz grīdas, dzijas kamoliņš varēja redzēt daudz bilžu, kas bija ierāmētas un uzkarinātas uz sienas vai noliktas uz skapja plauktiņiem. Dažās varēja redzēt pensionāri ar viņas ģimeni, kopā pavadot laiku, dažās bildēs varēja arī redzēt saimnieci savos jaunākajos gados. Fotorāmji bija kopā pensionāres dzīves stāstu. Tas bija satriecoši.

Kad kamoliņš bija pabeidzis apskatīt istabā novietotās lietas un bija gatavs doties tālāk, viņš devās uz virtuvīti, kas, lai bija maza, izraisīja siltuma sajūtu. Virtuvīte bija mājīga, galdiņš bija veidots no koka, aizkari, kas bija pa pusei pavērti vaļā, veidoja dažādas izgaismotas formiņas uz apkārtni. Kamoliņu visvairāk ieinteresēja dīvainā metāla iekārta, kas bija redzama no virtuves grīdas. Viņa prātā no tās nāca ārā dūmi, tā sildot māju, bet nezin kāpēc uz tās bija redzamas mazas ūdens pilītes. Varbūt tas ir par kaut ko noraizējies un ar aukstiem sviedriem noklājies?!

Pabeidzis apskatīt virtuvīti, kamoliņš devās cauri nākamajām mājiņas durvīm, kas viņu ievada mazā gaitenī ar vēl divām durvīm. Viņš izlēma, ka dosies no sākuma paskatīties, kas atrodas aiz katrām durvīm. Viņš piegāja pie tuvākajām un pabāza savu mazo dzijas ķermenīti cauri durvju spraugai un ieraudzīja kāpnes, kas veda uz mājas pagrabu.

Kamoliņš izdomāja, ka labāk lejā nedosies, jo tikt atpakaļ augšā pa kāpnēm viņš noteikti nespētu. Bet, griežoties, lai varētu doties paskatīties, kas atrodas aiz otrām durvīm, kamoliņš paslīdēja uz slidenās koka grīdas un sāka ripināties lejup uz pagraba pusi. Norīpojis pavisam lejā zirnekļtīklu pārklātajā, aukstajā istabā, kur neiespīdēja pat viens saules stariņš, kamoliņš izlēma, ka viņam nav citas izvēles, kā gaidīt, kad pensionāre viņu atradīs. Jo ilgāk viņš gaidīja, jo vientulīgāk un aukstāk tam kļuva. Lai nu cik ilgi viņš gaidītu, pensionāre kā nenāca, tā nenāca. Tā kamoliņš turpināja gaidīt pensionāres silto balsi, bet tā nekad viņu nenasniedza.

Kamoliņam nezinot, mazā auguma pensionāre bija torīt aizgājusi aizsaulē no sirdstriekas aiz vienīgajām durvīm, kurās viņš nespēja paskatīties. Kamoliņu tā arī neviens neatradīs, lai nu cik ilgi viņš gaidītu.

Tava dvēsele atgādina man manu dzīvību...

Auksti. Vecmāmiņas un vectēva Rīgas dzīvoklī vienmēr ir ļoti auksti, it īpaši darba istabā. Pat viskarstākajās vasaras dienās, piemēram, kā šodien. Dzīvoklis ir ļoti mājīgs, jā- vecs, bet mājīgs. Grīdas ir tīras, plaukti pilni ar vecām grāmatām, bet man ir ļoti auksti. It kā ledus aukstas rokas mani visu laiku apskautu, un no katra pieskāriena man uzmetās zosāda.

Pie vecās šujmašīnas atradu vecmamma tikko uzšūto pledu, aptinu to sev apkārt. Biju tik ļoti nogurusi, ka aizmigu sēdus, galvu noliekot blakus vecmamma un vectēva rakstāmmašīnai. Sapnī redzēju zēnu, viņam bija gaiši mati un brūnas mirdzošas acis. Viņš visu laiku smaidīja un apskāva mani.

„Karmen, mosties bērns! Tev jāsāk rakstīt literārā pasaka," modināja vecmamma, kā jau vienmēr pārbaudot, vai esmu izpildījusi skolas darbus. Piecēlos un devos uz virtuvi pēc papīra un pildspalvas. Gribēju pasaku sākt rakstīt virtuvē, jo pasakas ideja jau bija izdomāta- vēlējos to jau ātrāk sākt rakstīt, taču māsas un brāļi bija pārāk skaļi, tāpēc atgriezos darbistabā. Pirms tam biju iemigusi. Nogurums. Mazliet pagulēju. Bet tāds dīvains sapnis... Nevarēju aizmirst zēnu, kurš bija manā sapnī. Kas viņš tāds bija? Vai es esmu viņu kaut kur redzējusi? Istabā bija kapa klusums, tik liels klusums, ka man likās, ka pat domāju pārāk skaļi. Pēkšņi sadzirdēju dīvainu klikšķi... Nepievērsu tam uzmanību. Klikšķis atkārtojās atkal, atkal un atkal. Sāku skatīties apkārt. Līdz paskatījos uz veco rakstāmmašīnu, kura man stāvēja tieši pretī- Teksts. Uzradies teksts. "TA..."

„Pati sākusi rakstīt... Kaut kas nav kārtībā. Jāpasaka vectēvam, lai paskatās," mazliet padomāju par notikušo, tomēr mājasdarbs bija ļoti jāsteidz, tāpēc turpināju rakstīt savu pasaku. Sadzirdēju vēl pāris klikšķus... Bet pēc 15 klikšķa tas jau bija pavisam dīvaini. Apskatījos uz rakstāmmašīnu atkal. "TAVA DVĒSELE ATGĀ...", man pārskrēja drebuļi, bet šoreiz ne jau aukstuma dēļ. Es gan nesabijos, turpināju skatīties uz rakstāmmašīnu. Burti ar katru klikšķi sāka parādīties arvien ātrāk: „TAVA DVĒSELE ATGĀDINA MANU DZĪVĪBU."

Lēnām piecēlos. Man bija jātiek projām no darbistabas. Iegāju savējā istabā. Jutu, kā asaras tek man pāri vaigiem. Baiļu asaras. Tagad man bija bail. Mazliet nomierinājos, tad gāju atpakaļ. Pēkšņi rakstāmmašīnās taustiņi atkal sāka rakstīt: "NEBAIDIES NO MANIS, ES NEKAD PĀRI TEV NEDARĪTU." Es saņēmos un piegāju pie mašīnas.

"KAS TU ESI?" Īsu brīdi bija klusums.

"Mans vārds ir Aleks, un tu esi gluži tāda, kāds biju es, kad biju dzīvs. Es vēlos būt tavs draugs."

Teo skapis

- Zuze, vai pirms iešanas gulēt, vēlies dzirdēt pasaku par kādu dāmu vārdā Made un viņas labu draugu Teo?

- Protams, Harij! Jo trakāk, jo labāk!

- Labi, bet brīdinu, ka šī pasaka būs mazliet savāda!

Reiz dzīvoja Made un Teodors. Draugiem viņš bija vienkārši Teo, bez liekvārdības un nevajadzīgām formalitātēm. Teo bija ļoti talantīgs diriģents un nebaidījās uzņemties vadīt pirmo sieviešu kori Latvijā. Tur ar viņu iepazinās Made, taču tad vēl nevienam nebija zināms, kādi notikumi sekos.

Teo dzīvoja ļoti skaistā ēkā. Tajā bija saglabājušās mēbeles no iepriekšējiem īpašniekiem. Made, kādā vēlā pēcpusdienā, apciemoja diriģentu. Sieviete interesi piesaistīja koka skapis, kas stāvēja tumšā istabas stūrī. Tas bija sadalīts trīs daļās. Sānu durvis atgādināja zinātnisko grāmatu muguras, bet durtiņas vidū izskatījās kā terases rūti. Made atvēra skapi un viņas ķermenī apņēma liels vēja un putekļu virpulis. Tas griezās un griezās, un ierāva iekšā arī diriģentu. Virpulis nerimās. Drīz vien abi draugi zaudēja samaņu.

Pagāja neilgs laiks. Vai varbūt tomēr ilgs?... Lai vai kā, Teodors un Made pamostoties nejuta ne pulksteņa ritējumu, ne zemi zem kājām, ne iepriekš piedzīvoto virpuli. Viss, ko varēja dzirdēt, bija čuksti. Vairāki duči vienlaicīgi no malu malām. Atvēruši acis, draugi bija neizpratnē. Viņi redzēja sevi, precīzāk, viņi redzēja savus ķermeņus gulēt uz grīdas turpat pie skapja. Tie neizrādīja nekādas dzīvības pazīmes. Teo un Made bija iekšā skapī, kur eksistēja tāda pati pasaule kā pirms virpuļa piedzīvotā. Made un Teo bija šoka stāvoklī. Draugi klusēdami stāvēja un nepakustināja ne pirkstiņu, līdz sāka aptvert, kas noticis. Izgājuši no mājas, viņi redzēja to pašu pilsētu, taču šeit visas krāsas bija bālākas, nebija jūtams saules siltums un dzirdamas putnu dziesmas. Uz ielām un gaisā, jā, gaisā, bija cilvēki, kas katrs savā nodabā kaut ko murmināja, radot čukstu pilnas ielas. Cilvēki bija gandrīz caurspīdīgi. Tie, kuri gaisā, izskatījās par kriptatiņu laimīgāki par tiem, kas uz zemes. Made no apjukuma un izmisuma gribēja raudāt. Labi, ka viņai blakus, roku turēdams, stāvēja Teodors.

Viņš bija kluss un mierīgs. Teo, kādu brīdi apdomājies, teica: „Vai redzi, tur, blakus bērnam, ir dāma, kas lasa grāmatu. Pajautāsim viņai, kur mēs esam un kas ir šie cilvēki?” Made piekrita. Draugi, piegājuši tuvāk bērnam, uzsāka sarunu: „Sveiki, vai jūs varētu pastāstīt, kur mēs esam?” jautāja Teo. Sieviete, nepacēlusi acis no grāmatas, niknā balsī atbildēja: „Jums te nav ko meklēt! Ejiet, no kurienes nākuši, un pēc iespējas ātrāk, pirms vēl neesat šeit palikuši uz visiem laikiem!” Made kļuva vēl vairāk satraukta un sasņaudza diriģenta roku. Teo nepadevās: „Lai mēs tiktu atpakaļ, mums ir jāzina, kur mēs esam. Vai ne tā?” Dāma beidzot pacēla acis no grāmatas lapaspusēm. Tās bija skaistas, taču tukšas it kā zaudējušas dzīvību. „Jūs esat kaut kur starp debesīm un zemi. Šeit nonāk ļaužu dvēseles pēc to nāves, kad tās vēl nav gatavas atvadīties no iepriekšējās dzīves. Noteikti ievērojāt tos, kas lidinās virs mūsu galvām. Viņi ir soli tuvāk paradīzei.” „Jūs esat...spoki,” Made klusām vaicāja, aizmurdama asaras, „Mēs esam...miruši?!” „Jūs tikai daļēji, to pierāda siltums, kas vēl projām laužas ārā no jūsu dvēselēm. Jums vēl ir iespēja atgriezties...atšķirībā no citiem šeit esošajiem,” svešā dāma mierīgākā balsī teica. „Kā mums tikt atpakaļ?” Teo nu jau satraukuma pilns jautāja. Dāma nopūtās un pavēlēja ...

- Zuze, vai tu manī vēl klausies?

Harijs piebakstīja meitenei, viņa iekrācās un apgriezās uz otriem sāniem.

- Eh, nāksies pasakas turpinājumu atlikt uz citu vakaru...

RAKSTNIECĪBAS
UN MŪZIKAS
MUZEJS

AUGSĪ
RMM IZGLĪTĪBAS
PLATFORMA
MUZEJĀ

RADOŠAIS KONKURSS BĒRNIEM
UN JAUNIEŠIEM

MUZEJA *Pasakas*

Paldies par piedalīšanos!